

Андрій Васильович ТОДОЩУК

к.е.н., доцент, Національний університет "Львівська політехніка"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9406-4846>

e-mail: a.todoschuk@gmail.com

Наталія Ярославівна ПЕТРИШИН

к.е.н., доцент, Національний університет "Львівська політехніка"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4642-1778>

e-mail: natalia.y.petryshyn@lpnu.ua

Марта Олегівна ДАВИДЧАК

студентка, Національний університет "Львівська політехніка"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7948-7207>

e-mail: marta.davydchak.me.2019@lpnu.ua

РОЗВИТОК РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті досліджено особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. Проаналізовано зовнішній ринок товарів та послуг, а також відстежень динаміку зростання та зниження доходів від здійснення зовнішньоекономічної діяльності за останні роки. Зокрема, висвітлено проблеми державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та окреслено можливі перспективи для подальшого розвитку. Особливої уваги приділено дослідженню процедури оподаткування транспортних засобів за допомогою впровадження нової формули митного оформлення.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, державне регулювання, воєнний стан, експортно-імпорتنі операції, технологія митного оформлення

ВСТУП

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) відіграє важливу роль в економічному розвитку та фінансовій стабільності як на макро-, так і на мезо- та мікрорівнях. Оскільки, саме цей вид діяльності дає надзвичайно широкі перспективи для розширення ринків, як для придбання сировини і матеріалів, так і для збуту продукції, відкриває можливості застосування світової фінансової, логістичної та транспортної інфраструктури, а також забезпечує притік іноземної валюти і зростання золотовалютних резервів країни.

У зв'язку з воєнним станом економіка країни опинилась в досить складних умовах. Високий рівень інфляції супроводжується відтоком кадрів внаслідок міграції населення. Окрім цього, частина підприємств не можуть працювати через руйнування або загрозу руйнування. Тому підприємства, які зберегли здатність працювати, несуть збільшене соціально-економічне навантаження в декілька разів.

Внаслідок введення воєнного стану на території України державне регулювання зустрілося з низкою проблем, зокрема й у сфері забезпечення економічної стабільності та розвитку. Тому виникає нагальна потреба у пошуку нових механізмів організації державного регулювання ЗЕД, які будуть адаптивними до умов сьогодення та забезпечать належну підтримку міжнародним торговельним відносинам з метою сприяння пошуку нових ринків для збуту вітчизняної продукції і послуг.

Здійснення ЗЕД регламентується у Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [1]. Процедура здійснення митних формальностей прописана у Митному кодексі [2]. Здійснення імпорту сільськогосподарської продукції регулюється Законом України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» [3]. Про надання пільг на товари вказано у Постанові

Кабінету Міністрів України (КМУ) «Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню» [4]. Про захист від демпінгу зазначено у Законі України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» [5]. Ціла низка законодавчих та нормативно-правових актів регулює правові відносини у сфері ЗЕД та різних аспектів, пов'язаних з її здійсненням. Особливої уваги вимагає дослідження та розвиток регулювання ЗЕД саме в умовах воєнного стану, що є особливо актуальним у складних умовах сьогодення.

МЕТА – дослідити особливості регулювання ЗЕД в умовах воєнного стану, проаналізувати зовнішній ринок товарів та послуг, а також динаміку рівня доходів від здійснення ЗЕД за останні роки, проаналізувати проблеми державного регулювання ЗЕД в умовах воєнного стану та виділити перспективи для подальшого розвитку.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні застосовано такі методи, як синтез, економічний аналіз, структурний аналіз, порівняння, узагальнення, методи графічного моделювання.

РЕЗУЛЬТАТИ

ЗЕД – це одна зі складових сфер економічної політики держави, що передбачає виробництво продукції, виконання робіт та надання послуг, спрямованої на задоволення потреб іноземних ринків.

В Україні зовнішньоекономічна політика є важливим складником державної економічної політики, що базується на усвідомленні значної ролі міжнародної співпраці для трансформації економіки країни. Органи державної влади намагаються реалізувати дану ідею, розширюючи міжнародну співпрацю з державами-членами ЄС, урядами ключових торговельних партнерів України та міжнародними організаціями, зокрема, МВФ, СОТ,

ОЕСР [6].

Закон України від 16 квітня 1991 р. «Про зовнішньоекономічну діяльність» є головним нормативно-правовим актом, який регулює ЗЕД. В ньому чітко визначено принципи ЗЕД, суб'єкти та види, а також встановлюються правові режими й норми стосовно відповідальності учасників ЗЕД.

Державне регулювання ЗЕД має бути спрямоване на зміцнення вітчизняної економіки та сприяння інтеграції країни у міжнародну економіку. Також для успішного розвитку ЗЕД необхідне створення чи реструктуризація ефективного зовнішньоекономічного комплексу, який включатиме в себе не тільки виробництво, але й зовнішню торгівлю [7].

Органи державного управління регулюють діяльність усіх суб'єктів ЗЕД різних форм власності. Наприклад, Уряд України взаємодіє з міністерствами та комітетами для регулювання ЗЕД, приймає нормативні акти стосовно цієї сфери та укладає міжнародні угоди. Національний банк контролює валютний курс та використання золотовалютних резервів країни. Міністерство економіки відповідає за дотримання умов міжнародних угод підприємствами, вживає необхідних заходів з нетарифного регулювання ЗЕД. Митний контроль у країні здійснюється Державною Митною Службою, а Антимонопольний комітет відстежує виконання суб'єктами ЗЕД антимонопольного законодавства. Верховна Рада України (ВРУ) відповідає за прийняття та зміну законів, затвердження органів, що регулюють ЗЕД та її напрями, укладання міжнародних угод та встановлення спеціальних режимів ЗЕД [8].

До основних видів ЗЕД держави відносять експорт та імпорт товарів, надання суб'єктами ЗЕД України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності і навпаки, це можуть бути посередницькі, виробничі послуги, тощо. Також до видів належить спільна підприємницька діяльність суб'єктів ЗЕД та іноземних суб'єктів господарської діяльності тощо.

З початком повномасштабного вторгнення в Україну відбулись значні зміни в експорті та імпорті. За період 1 кв. 2022 р. спостерігається негативна динаміка активності експортно-імпортних операцій в Україні. Експорт товарів становив 14 100,7 млн дол. США, імпорт товарів – 14 132,3 млн дол. За результатами 1 кв. негативне сальдо склало 31,6 млн дол., що майже унеможливило торгівлю послугами [9] (рис. 1, рис. 2).

У 2023 р. з січня до серпня експорт товарів становив 24474,9 млн дол. США, або 84,7% порівняно з відповідним періодом в 2022 р., імпорт – 41141,7 млн дол., або 119,6 %.

Негативне сальдо у 2023 р. становить 16666,8 млн дол., тоді як у 2022 р. негативне сальдо – 5509,0 млн дол. Коефіцієнт покриття експортом імпорту становить 0,59 та 0,84 – у 2022 р. Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 226 країн світу [10].

Стосовно митного контролю та митного оформлення товарів, згідно з Постановою КМУ № 330 від 20.03.2022 р. «Деякі питання митного оформлення окремих товарів, що ввозяться на митну територію України у період дії воєнного стану» [11] надано можливість імпортувати більшість товарів за спрощеним способом без справляння митних платежів та без здійснення митного огляду. Це також стосується і легкових автомобілів, мотоциклів, транспортних засобів для перевезення вантажів, 10 і більше осіб.

За три місяці дії пільгового режиму в країну ввезено понад 200 тис. авто, водночас і так дефіцитний за умов війни державний бюджет втратив понад 20 млрд грн надходжень. За перший місяць без сплати ПДВ та ввізного мита в Україну заїхали 33,5 тис. авто. У травні до України завезли 98 тис. авто, а у червні, який став останнім місяцем дій пільгових умов – 105,3 тис. (рис. 3). За три місяці сума наданих пільг склала 26,1 млрд грн, держбюджет за цей період не отримав нічого.

З 1 липня 2023 р. парламент скасував «нульове розмитнення». Після скасування пільгових умов потік ввезених з-за кордону автомобілів зменшився. У липні ввезено 13,6 тис. авто, внаслідок чого держбюджет отримав 1,7 млрд грн. Протягом серпня завезли 36,3 тис. автомобілів, а до бюджету надійшло 3,6 млрд грн (рис. 4).

Постановою Правління НБУ № 18 від 24.02.2022 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів суттєво скорочено порівняно з положеннями у довоєнний час. Встановлено строки тривалістю 90 календарних днів, коли раніше вони становили 365 календарних днів. Очікується, що такі зміни запобігатимуть виведенню капіталу за кордон та знизять ймовірність виникнення економічних дисбалансів в Україні.

Окрім цього, встановлено певні обмеження на перекази валютних цінностей та коштів. Постановою НБУ № 18 [13] забороняється здійснювати транскордонний переказ валютних цінностей з України. Проте є певні випадки імпорту операцій резидентів з купівлі товарів критичного імпорту за переліком, який затверджено постановою КМУ № 153 від 24.02.2022 [14].

Отже, у зв'язку із повномасштабним вторгненням країни-агресора, а також введенням воєнного стану на території всієї України відбулось багато змін в економіці та в законодавстві. Держава намагається зробити все можливе, щоб уникнути економічної кризи, незважаючи на всі труднощі. Внаслідок цього прийнято багато нововведень у законодавстві стосовно ЗЕД з метою отримання більш ефективного регулювання даного виду діяльності.

Розглянемо основні зміни на прикладі процедури ввезення транспортних засобів на митну територію України.

Законопроект 7468-1 зареєстровано у ВРУ 30 червня 2023 р. Він пов'язаний з проектом Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (ПКУ) та деяких інших законодавчих актів України стосовно оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України. Основна мета проекту – удосконалення процедури оподаткування транспортних засобів за допомогою впровадження нової формули розмитнення [15].

Ще у 2018 р. прийнято Закон № 2611-VIII, який вніс певні зміни до ПКУ з метою оподаткування легкових транспортних засобів акцизним податком за новою моделлю. Згідно з цією моделлю під час розмитнення транспортного засобу на сьогодні сплачуються: акцизний податок, який перераховується до спеціального фонду Державного бюджету, ввізне мито, яке також перераховується до спецфонду, податок на додану вартість, що перераховується до загального фонду Державного бюджету, а також збір на обов'язкове державне пенсійне страхування за першої державної реєстрації, що перераховується до загального фонду [16].

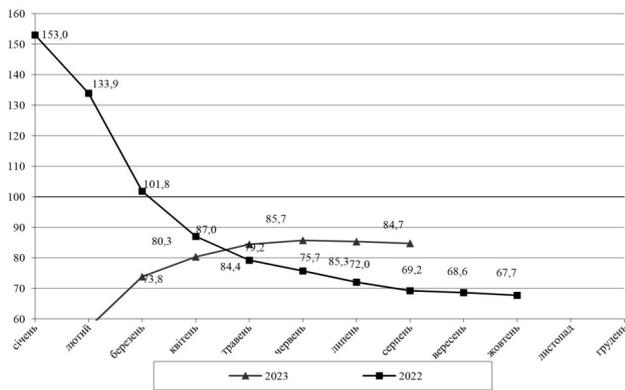

Рис. 1. Темпи зростання/зниження експорту товарів в Україні у 2023 р. (у % до відповідного періоду попереднього року) (сформовано авторами на підставі [9, 10])

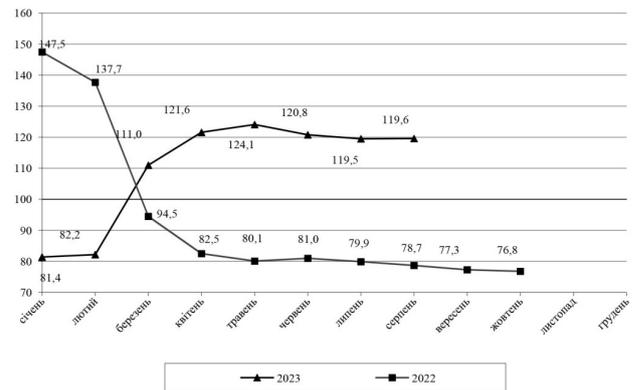

Рис. 2. Темпи зростання/зниження імпорту товарів в Україні у 2023 р. (у % до відповідного періоду попереднього року) (сформовано авторами на підставі [9, 10])

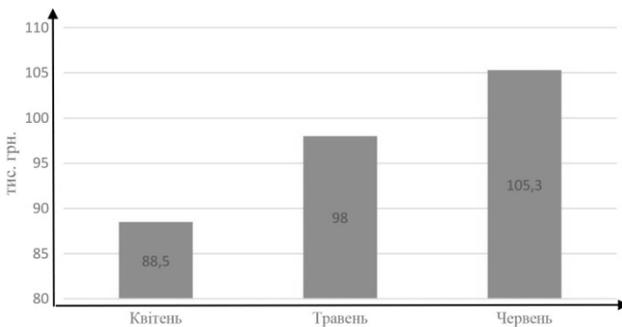

Рис. 3. Сума з наданих пільг у період дії "нульового розмитнення" транспорту у 2022 р.

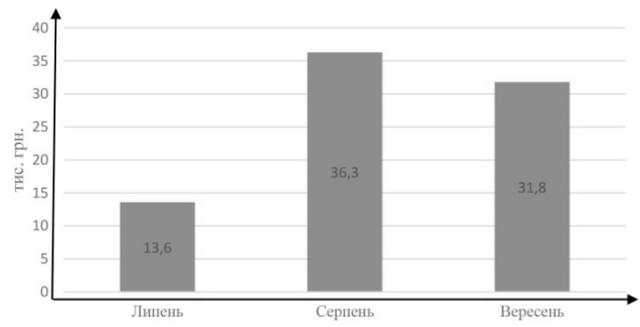

Рис. 4. Сума з наданих пільг у період скасування нульового розмитнення транспорту у 2022 р. (сформовано авторами на підставі [12])

Ввізне мито сплачується відповідно до ставок, які встановлено Законом України «Про Митний тариф України». Ставка ввізного мита на автомобілі легкові становить 10% митної вартості [2].

За ставкою 20 % від бази оподаткування, що визначається відповідно до контрактної вартості транспортного засобу з урахуванням мита та акцизного податку, сплачується Податок на додану вартість згідно з ПКУ [17].

Відповідно до Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» сплачується збір на обов'язкове державне пенсійне страхування під час набуття права власності на легкові автомобілі, які підлягають першій державній реєстрації, відповідно до ставок, які обчислюються від вартості легкового автомобіля, що встановлено п. 8 ст. 4 Закону [18].

Так, під час розмитнення та реєстрації легкового автомобіля, громадянами сплачуються чотири окремі податки та збори, що створює зайву бюрократичну процедуру, яка є незрозумілою та обтяжливою для громадян.

Для спрощення процедури розмитнення автомобілів пропонується вдосконалити наявну систему оподаткування шляхом застосування нової формули митного оформлення, яка буде залежати від віку, типу, об'єму двигуна та рівня ексклюзивності автомобіля. Водночас власники автомобілів будуть сплачувати акцизний податок та податок на додану вартість, але вартість автомобіля не буде враховуватись у формулі розмитнення.

Така формула митного оформлення матиме позитивний вплив на ліквідацію можливості корупційних дій на митниці, пов'язаних зі зміною вартості автомобіля. Нова

модель також перешкоджатиме вказуванню на неіснуючі пошкодження та несправності автомобілів, зміну модифікації, створенню фальшивих договорів купівлі-продажу автомобіля, штучному збільшенню або зменшенню пробігу автомобіля.

Окрім того, такий спосіб митного оформлення значно пришвидшить та здешевить для власника авто власні кошти внаслідок того, що не потрібно буде додатково оплачувати вартість брокерських послуг, а також відсутністю необхідності заїздів автомобілів на митний термінал (оскільки майже усі вони є приватними, а вартість заїздів та перебування там є досить високою).

Це нововведення також супроводжуватиметься змінами у Митному кодексі України. Пропонується, щоб електронне декларування митних платежів стало можливим через застосування Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (ЄДПЕП) відповідно до встановленого КМУ порядку. Також за кодом товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД [19] буде здійснюватися митне оформлення транспортних засобів для їх вільного обігу на митній території України митними органами на основі електронної митної декларації, яка також подається через ЄДПЕП і містить усі необхідні відомості, включаючи коди.

Окрім цього, електронне декларування також може бути здійснене за допомогою ЄДПЕП у порядку, встановленому КМУ.

Особи, які сплачують ПДВ згідно з ПКУ та декларують автомобілі, випущені не більше трьох років тому і класифіковані за кодом товарної позиції 8703 згідно з

УКТ ЗЕД, зможуть вибрати будь-яку іншу форму декларування, передбачену Кодексом. Проте сума митних платежів за обраною формою не може бути меншою за суму, яка мала б бути сплачена за митного оформлення через ЄДПЕП.

Також транспортні засоби, що класифікуються за певними кодами товарної позиції згідно з УКТ ЗЕД, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту й митне оформлення яких здійснюється через ЄДПЕП, звільнятимуться від оподаткування ввізним митом на певний тимчасовий період.

Отже, процедура митного оформлення автомобіля відбуватиметься онлайн, за допомогою смартфона, без відвідування установ. Потрібно лише ввести VIN-код автомобіля і після цього завантажити копії документів, а платежі буде нараховано автоматично. Розмір єдиного платежу буде встановлюватись відповідно до технічних характеристик автомобіля.

На рис. 5 зображено рекомендовану технологію митного оформлення авто за допомогою додатку «Дія».

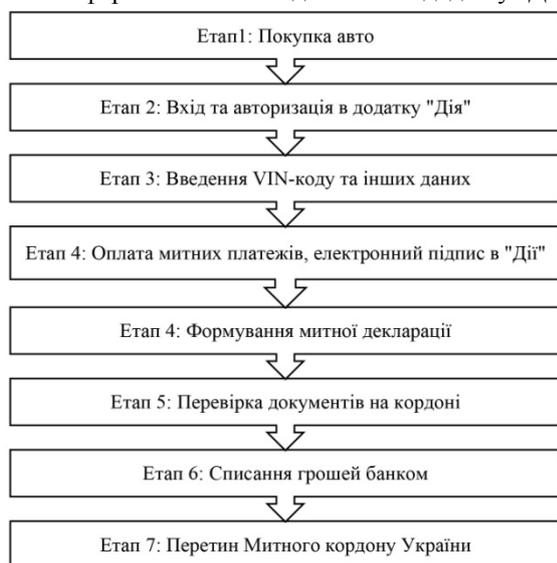

Рис. 5. Рекомендована технологія митного оформлення автомобіля із використання додатку «Дія» (сформовано авторами на основі [12])

Спочатку особа купує авто, тоді авторизується в додатку «Дія», після цього вводить VIN-код та додаткові дані про автомобіль. Додаток «Дія» розраховує суму митних платежів, громадянин їх сплачує і підписує дек-

ларацію теж у «Дії». Формування митної декларації здійснює Автоматична система митного оформлення (АСМО), куди «Дія» відправляє дані. Авто приїжджає на кордон і відбувається перевірка документів на авто інспектором. Тоді банк списує гроші, авто заїжджає в Україну.

Нові правила будуть стосуватись легкових автомобілів незалежно від того, чи вони є новими, чи вживаними, і застосовуватимуться до фізичних та юридичних осіб. Процедура та вартість митного оформлення залишаться незмінними для інших категорій транспортних засобів, які підлягають екологічному стандарту не нижче «Євро-2», що відповідає випуску автомобілів не раніше 1996 р.

Процес введення в дію такої технології може зайняти декілька місяців, а то й років. Враховуючи значні затрати часу в реалізації технічної частини, найоптимістичніший прогноз передбачає, що новий механізм почнуть застосовувати не раніше кінця 2023 р.

ВИСНОВКИ

Умови воєнного стану мають свою специфіку для процедури регулювання ЗЕД, що обмежує можливості держави в фінансовому та фізичному аспектах. У зв'язку з цим в Україні потрібно шукати нові механізми впливу на ЗЕД та раціонально поєднувати інструменти міжнародної торговельної активності держави, щоб підтримувати доходи та витрати країни під час війни. Проте важливо зберегти конкурентоспроможність України на світовому ринку та максимізувати бюджетні доходи, особливо з обмеженими можливостями для розвитку бізнесу та національної економіки. Правові засоби є одними з основних інструментів для реалізації державної зовнішньоекономічної політики, проте їх складність полягає в їх еволюційному розвитку та постійній зміні, особливо в умовах війни, що спонукає до трансформації регуляторних механізмів та державної стратегії управління експортно-імпоротною активністю.

Застосування новаторського підходу до реєстрації й митного оформлення автомобілів у мобільному додатку є великим плюсом, оскільки це справді може допомогти зменшити корупцію у визначенні митної вартості, покращити якість обслуговування та зменшити бюрократію. Також це може посприяти формуванню чесного автомобільного бізнесу в культурному середовищі.

Список використаних джерел

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
2. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI: станом на 02 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон України від 17.07.97 № 468/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/468/97>
4. Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню у 2002 році. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.01 № 1703. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1329-2020>
5. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22.12.98 № 330- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14>
6. Завгородній А.В. Принципи зовнішньоекономічної діяльності: національні та регіональні виміри. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Т. 4. № 1. С. 85–93.
7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96 – ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. 141 с.
8. Павлюк Т.С. Сучасні методи управління зовнішньоекономічною діяльністю машинобудівних підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Запоріжжя, 2018. 21 с.
9. Зовнішня торгівля України товарами у 1 кварталі 2023 року: експрес-випуск. *Державна служба статистики України*. 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/05/10.pdf>
10. Зовнішня торгівля України товарами у 2 кварталі 2023 року: експрес-випуск. *Державна служба статистики України*.

2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/10/20.pdf>

11. Деякі питання митного оформлення окремих товарів, що ввозяться на митну територію України у період дії воєнного стану. Постанова КМУ № 236 від 09.03.2022. *Офіційний вісник України*. 2022. № 25. С. 330. Ст. 1318.

12. Державна митна служба України. 2022. URL: <https://customs.gov.ua/>

13. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану. Постанова Правління НБУ № 18 від 24.02.2022. *Офіційний вісник України*. 2022. № 19. С. 317. Ст. 1042.

14. Деякі питання товарів критичного імпорту. Постанова КМУ № 289 від 16.03.2022. *Офіційний вісник України*. 2022. № 25. С. 449. Ст. 1357.

15. Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України (щодо вдосконалення процедури оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39912>

16. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів. Закон України від 08.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2611-19#Text>

17. Податковий Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

18. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 26.06.1997 № 400-97. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z970400>

19. Українська класифікація товарів ЗЕД. URL: <https://qdpro.com.ua/uktzed/8703>

References

1. On foreign economic activity: Law of Ukraine of 16.04.1991 No. 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> [in Ukrainian].

2. Customs Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 13.03.2012 No. 4495-VI: as of April 02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> [in Ukrainian].

3. On state regulation of imports of agricultural products: Law of Ukraine of 17.07.97 No. 468/97-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/468/97> [in Ukrainian].

4. On the list of goods, export and import of which is subject to quotas and licensing in 2002. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 18.12.01 No. 1703. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1329-2020> [in Ukrainian].

5. On protection of national producers from dumped imports: Law of Ukraine of 22.12.98 No. 330-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14> [in Ukrainian].

6. Zavorodnii A.V. Principles of foreign economic activity: national and regional dimensions. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. 2019. Vol. 4. No. 1. pp. 85-93. [in Ukrainian].

7. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated 28.06.1996, No. 254к/96-ВР. *News of Verkhovna Rada Ukrainy*. 1996. No. 30. 141 p. [in Ukrainian].

8. Pavliuk T.S. Modern methods of managing foreign economic activity of machine-building enterprises: dissertation abstract ... PhD in Economics: 08.00.04. Zaporizhzhia, 2018. 21 p. [in Ukrainian].

9. Ukraine's foreign trade in goods in the 1st quarter of 2023: express issue. *State Statistics Service of Ukraine*. 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/05/10.pdf> [in Ukrainian].

10. Ukraine's foreign trade in goods in the 2nd quarter of 2023: express issue. *State Statistics Service of Ukraine*. 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2023/10/20.pdf> [in Ukrainian].

11. Some issues of customs clearance of certain goods imported into the customs territory of Ukraine during the period of martial law: CMU Resolution No. 236 of 09.03.2022. *Official Gazette of Ukraine*. 2022. № 25. P. 330. Art. 1318 [in Ukrainian].

12. State Customs Service of Ukraine. 2022. URL: <https://customs.gov.ua/> [in Ukrainian].

13. On the operation of the banking system during the period of martial law. Resolution of the NBU Board No. 18 of 24.02.2022. *Official Gazette of Ukraine*. 2022. № 19. С. 317. Article 1042 [in Ukrainian].

14. Some issues of critical import goods. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 289 of 16.03.2022. *Official Gazette of Ukraine*. 2022. № 25. С. 449. Art. 1357 [in Ukrainian].

15. Draft Law on Amendments to the Customs Code of Ukraine (regarding the improvement of the procedure for taxation of vehicles imported into the customs territory of Ukraine). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39912> [in Ukrainian].

16. On Amendments to the Tax Code of Ukraine on Excise Taxation of Motor Vehicles. Law of Ukraine of 08.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2611-19#Text> [in Ukrainian].

17. Tax Code of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].

18. On the fee for obligatory state pension insurance. Law of Ukraine of 26.06.1997 No. 400-97. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z970400> [in Ukrainian].

19. Ukrainian Classification of Goods for Foreign Economic Activity. URL: <https://qdpro.com.ua/uktzed/8703> [in Ukrainian].

Andrii TODOSHCHUK

PhD in Economics, Associate Professor, Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9406-4846>

e-mail: a.todoschuk@gmail.com

Nataliia PETRYSHYN

PhD in Economics, Associate Professor, Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4642-1778>

e-mail: natalia.y.petryshyn@lpnu.ua

Marta DAVYDCHAK

student, Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7948-7207>

e-mail: marta.davydchak.me.2019@lpnu.ua

DEVELOPMENT OF REGULATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY UNDER MARTIAL LAW

Introduction. The paper examines the peculiarities of regulation of foreign economic activity under martial law. The external market of goods and services is analyzed, and the dynamics of growth and decline in revenues from foreign economic activity in recent years is tracked. In particular, the problems of state regulation of foreign economic activity are highlighted and possible prospects for further development are outlined.

The purpose of the paper is to study the peculiarities of regulation of foreign economic activity under martial law, to analyze the foreign market of goods and services, as well as the dynamics of income from foreign economic activity in recent years, to analyze the problems of state regulation of foreign economic activity under martial law and to highlight prospects for further development.

Results. As a result of martial law in Ukraine, state regulation has faced a number of challenges, including in the area of economic stability and development. Therefore, there is an urgent need to find new mechanisms for organizing state regulation of foreign economic activity that will be adaptive to the current conditions. The government is trying to do everything possible to avoid an economic crisis, despite all the difficulties. As a result, many innovations in the legislation on foreign economic activity have been adopted in order to obtain more effective regulation of this type of activity. For example, one of the innovation is the new procedure for importing vehicles into the customs territory of Ukraine.

Conclusion. The conditions of martial law have their own specifics for the procedure of regulating foreign economic activity, which limits the state's capabilities in financial and physical terms. The use of an innovative approach to car registration and customs clearance in a mobile application is a big plus, as it can really help reduce corruption in the process of determining customs value, improve the quality of service and reduce bureaucracy.

Keywords: foreign economic activity, state regulation, martial law, export and import operations, customs clearance technology